

www.vcmstudy.ir

یادداشت

تحلیل بازار، تدوین سیاست‌های صنعتی، پتروشیمی

بررسی ارتباط صنایع شیمیایی و اقتصادهای بزرگ

تاریخ انتشار: ۲۲ آذر ۱۳۹۸

VCM
Study
www.vcmstudy.ir

بر اساس گزارش بانک جهانی، مقدار تولید ناخالص در کل دنیا معادل ۸۶ تریلیون دلار است. از طرفی بر اساس گزارش انجمن صنعت شیمیایی اروپا (CEFIC) مقدار تولید مواد شیمیایی در دنیا معادل ۳.۹ تریلیون دلار است. لذا به طور تقریبی می‌توان گفت که ۴.۵٪ تولید ناخالص دنیا مربوط به صنعت شیمیایی است. سهم هر کشور از تولید ناخالص دنیا و تولید مواد شیمیایی متفاوت است. در واقع گردش مالی و کارخانجات شیمیایی در همه جای دنیا به طور یکنواخت توزیع نشده است اما آیا توزیع آن‌ها با یکدیگر نسبتی دارد؟

با مقایسه ۱۱ اقتصاد بزرگ دنیا و تولیدکننده بزرگ صنعت شیمیایی در کنار هم می‌توان دریافت که از ۱۱ اقتصاد بزرگ دنیا، ۱۰ کشور جزو ۱۱ تولیدکننده بزرگ مواد شیمیایی هستند. در نتیجه می‌توان گفت که اقتصادهای بزرگ دنیا همان تولیدکنندگان بزرگ مواد شیمیایی هستند.

تقریباً در نیمی از ۹ اقتصاد بزرگ دنیا، سهم صنعت شیمیایی در تولید ناخالص ملی بیش از ۴ درصد است. در کشور ایران نیز سهم صنعت شیمیایی از تولید ناخالص ملی برابر ۵ درصد می‌باشد. نکته مهم در نمودار فوق این است که در کشورهای توسعه‌یافته به جز آلمان، سهم صنعت پتروشیمی زیر ۳ درصد است اما در کشورهای در حال توسعه مانند برزیل، چین و هند، سهم صنعت پتروشیمی بالای ۴ درصد است. در کشور روسیه نیز ۴ درصد تولید ناخالص داخلی از صنعت شیمیایی تشکیل شده است.

یادداشت

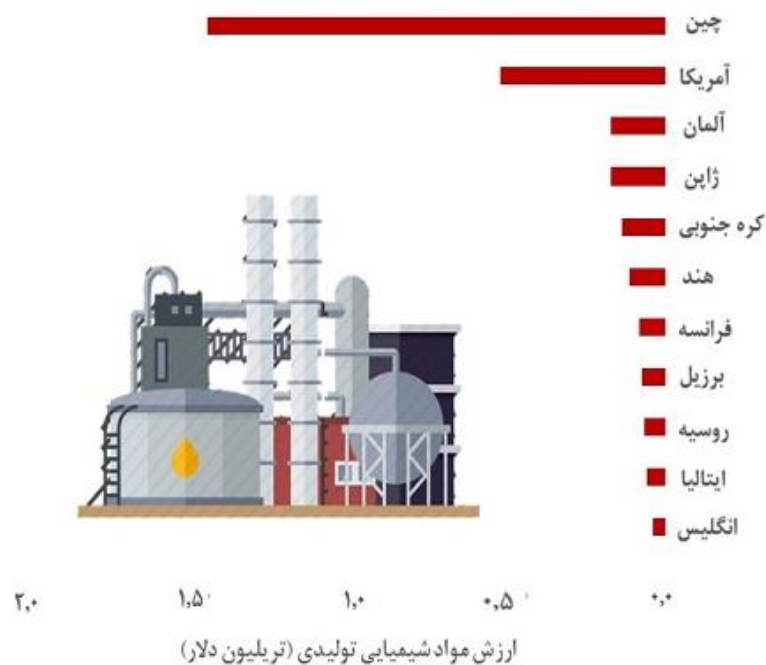
تحلیل بازار، تدوین سیاست‌های صنعتی

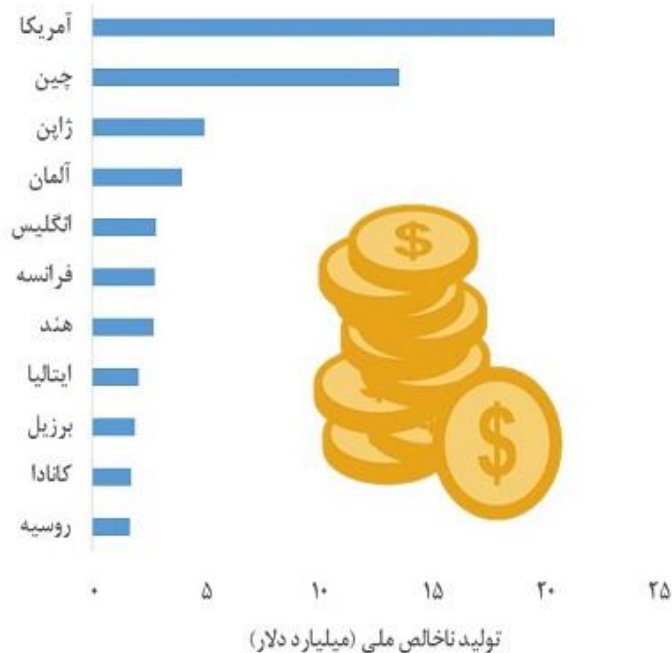
مرکز مطالعات زنجیره ارزش

مقایسه یازده اقتصاد بزرگ دنیا و یازده قدرت بزرگ شیمیایی

یازده تولیدکننده بزرگ مواد شیمیایی

یازده اقتصاد بزرگ دنیا

Source: World Bank & CEFIC

VCMStudy.ir

یادداشت

تحلیل بازار، تدوین سیاست‌های صنعتی

www.vcmstudy.ir

سهم صنعت شیمیایی در تولید ملی داخلی ۹ اقتصاد بزرگ دنیا و ایران

Source: World Bank & CEFIC

VCMStudy.ir

یادداشت

تحلیل بازار، تدوین سیاست‌های صنعتی

www.vcmstudy.ir

یادداشت

تحلیل بازار، تدوین سیاست‌های صنعتی

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که کشورها در مسیر توسعه اقتصادی و انباشت دانش و سرمایه، باید از توسعه صنعتی نیز عبور کنند. در حال حاضر کشور ایران ۱۷ میلیارد دلار مواد پتروشیمی تولید می‌کند اما با این وجود بیش از ۱۰ میلیارد دلار از مواد شیمیایی خام و نهایی را نیز وارد می‌کند که نشانگر این است که تقاضای داخلی برای رشد ۶۰ درصدی صنعت شیمیایی وجود دارد. البته ایران در حال حاضر ۱۲ میلیارد دلار از محصولات پتروشیمی خود را صادر می‌کند که اگر این بازار خارجی را حفظ نماید، می‌تواند تولید خود را متکی بر تقاضای داخلی تا ۲۷ میلیارد دلار افزایش دهد بدون اینکه نگران بازاریابی محصولات پتروشیمی در خارج از کشور باشد. نکته قابل توجه در فرآیند توسعه آن است که سبد بهینه تولیدات صنعت پتروشیمی باید به نحوی تنظیم شود که علاوه بر حفظ صادرات در بازارهای سنتی همیشگی در خارج از کشور، مواد اولیه توسعه صنعتی در صنایع مختلف داخلی را نیز بتواند تأمین کند. مثلاً اگر صنعت خودرو یا نساجی مورد تأکید در سیاست صنعتی کشور است، پتروشیمی‌ها باید بتوانند موادی مانند ABS یا انواع الیاف پلی‌استری را تأمین کنند تا هم فرآیند توسعه تسریع شود و هم صنعت پتروشیمی به عنوان بخشی از توسعه صنعتی، پایه‌پای نیاز داخلی رشد و بلوغ یابد.

مطمئناً هدایت صنعت پتروشیمی و سرمایه‌گذاران فعال در این صنعت، نیازمند دسترسی حاکمیت به ابزارهای اثربخش است تا بتواند به کمک آنها، بردار منافع «ملی» و «بنگاهی» همراستا شود. متأسفانه این نقش مهم و کلیدی در حال حاضر در کشور مورد غفلت قرار گرفته است و همین موضوع نیز سبب شده است که صنعت به ظاهر خصوصی‌شده، فقط و فقط به دنبال حداکثرکردن منافع بنگاهی و سودآوری خود باشد و این موضوع تنها بخشی از منافع ملی را پوشش می‌دهد و بسیاری از محصولات تولیدی مورد نیاز ساختار صنعتی کشور در اولویت فرصت‌های سرمایه‌گذاری این بنگاه‌ها قرار ندارد. به نظر می‌رسد که شرکت ملی صنایع پتروشیمی به عنوان یک سازمان توسعه‌ای با تجربه و دارای شهرت ملی و بین‌المللی، باید نقش هدایت‌گری (سکان‌داری) این صنعت را برعهده بگیرد و حاکمیت نیز با فهم این موضوع و تفویض اختیارات کافی به این شرکت، شرایط را برای این امر مهیا نماید.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید
VCMStudy@gmail.com